

Na seminaru je predstavljen "muzejski kofer" koji je nazvan "Objekti načinjeni od recikliranog materijala u Zapadnoj Africi". Dr. Meran demonstrirala je kako je ovim "koferom" obrađivala temu koja govori o otpacima i zapadnoj ekonomiji, vezi između Prvog i Trećeg svijeta, recikliranju i kako se od otpada može načiniti novi proizvod mijenjajući pritom pogled na stvari. Sadržaj toga "kofera" jesu originalni predmeti (od limenog krova napravljeni kofer, od metalne kutije lijevak i čajnik, od starih automobilskih guma japanke itd.) iz Burkina Faso, Malija i Senegala.

Iz iskustva prezentiranja "kofera" školskoj djeci dr. Meran je zaključila da su djeca bila živo zainteresirana kada je obradu teme vodila osoba iz muzeja. Stoga je korisno da prezentaciju "muzejskog kofera" obavi uz nastavnike i učitelje i muzejsko osoblje. Tema je obrađivana na više načina: pripremljeni su bili radni listići, vodile su se diskusije o temama koje potiču istraživanje, zatim su bili izrađeni veliki fotoprintevi i crteži na kojima je prikazan proces nastajanja objekata itd. Organizirale su se i radionice na kojima su učenici sami izrađivali nove predmete od starih materijala. Rezultati ovakvog rada pokazali su učinkovitost: na puno pitanja dobili su se odgovori iz direktnog iskustva, izoštrili su se osjećaji, povećala kreativnost, sposobnost vođenja dijaloga, znatizelja itd.

Na seminaru je bio predstavljen i vrlo atraktivni "muzejski kofer" koji obrađuje temu Indijanaca Sjeverne Amerike (svaki je predmet imao karticu s nizom podataka o njemu).

U zaključnom dijelu seminara dane su upute o organizaciji "muzejskog kofera" i o servisu za posuđivanje. Upozoreno je na potrebnu medijsku promidžbu, naputke načinjene za učitelje i nastavnike, sastavljanje inventarnog popisa (s odgovornom osobom pri posuđivanju obavezno je potrebno potpisati ugovor), osiguranje i naplatu za posudbu "kofera".

Na kraju je dr. Meran naglasila važnost takvog načina rada kao vrlo važnog dijela komunikacijske strategije muzeja. "Pokretni muzej" i "muzejski kofer" postali su profitabilni centri muzeja prema iskustvima muzeja širom svijeta kao što je to u Sjedinjenim Američkim Državama, Velikoj Britaniji i Njemačkoj (u Hrvatskoj je u pripremi putujuća izložba u vagonu Hrvatskog željezničkog muzeja i projekt "Muzejska škrinca" Arheološkog muzeja u Zagrebu), gdje su takvi oblici rada tradicionalni.

Biljeska:

1 Dr. Cornelia Meran radi kao kustos za izložbe te organizator specijalnih programa u ZOOM Kindermuseum u Beču. Rođena je 1963. u Salzburgu. Studirala je etnologiju i pedagogiju na Sveučilištu u Beču gdje je doktorirala 1995. Po završetku studija radila je kao kustos na didaktičkim programima u Rautenstrach Joest Museum u Colognyju (Njemačka), a u razdoblju od 1991. do 1996. na brojnim projektima "pokretni muzej" za muzeje u Berlinu, Parizu, Burgorfu (Švicarska), Beču i Zürichu. Radila je kao suradnica Centra za muzejske studije na Donau Universität u Kremsu.

SEMINAR: ARHIVI – KNJIŽNICE – MUZEJI ROVINJ, 1997.

*Snježana Radovanlija Mileusnić
Muzejski dokumentacijski centar
Zagreb*

U organizaciji Hrvatskoga bibliotekarskog društva – Komisije za automatizaciju u suradnji s Nacionalnom i sveučilišnim knjižnicom, Hrvatskim arhivističkim društvom, Muzejskim društvom, Odsjekom za informacijske znanosti Filozofskog fakulteta u Zagrebu, Hrvatskog državnog arhiva, Muzejskog dokumentacijskog centra i Hrvatske akademske i istraživačke mreže CARNet, u Rovinju je u studenom 1997. godine organiziran seminar koji je okupio stručne djelatnike arhiva, knjižnica i muzeja oko zajedničke teme – pronalaženje i uspostava međusobne suradnje u okruženju globalne informacijske infrastrukture.

Na seminaru je, uz kolege iz arhiva i knjižnica, sudjelovalo i 39 muzejskih djelatnika iz 16 hrvatskih muzejskih ustanova. Muzealci su svoj doprinos kvaliteti i razradi problematike na seminaru dali i svojim aktivnim sudjelovanjem u njegovu programu.

U uvodnim izlaganjima kojima su se nastojala definirati teorijska ishodišta globalne informacijske infrastrukture, sudjelovao je dr. Ivo Maroević s temom "Fenomen kulturne baštine i definicija jedinice građe". U bloku izlaganja o informacijskoj infrastrukturi i njezinim elementima kao što su terminološka podrška i standardi, dostupnost i povezivanje različitih vrsta i izvora elektroničkih izvora informacija, od muzealaca su sudjelovali Dubravka Osrečki Jakelić s referatom "Mogućnosti primjene bibliotečnih standarda u informatizaciji muzejske djelatnosti", te Zlatko Mileusnić predstavivši "Etnografski muzej – proces

Polaznici seminara u dvorani hotela Park u Rovinju

obrade muzejske građe". Tihomir Milovac iz Muzeja suvremene umjetnosti u Zagrebu predstavio je virtualni muzej kao muzej budućnosti.

Muzealci su bili vrlo aktivni i na razradbi teme "Stvaranje informacija" sudjelovanjem u radu četiriju radionica:

- formalna katalogizacija (D. Osrečki Jakelić, "Dosezi obrade muzejske građe na primjeru Elektroničkog kataloga stalnog postava Muzeja za umjetnost i obrt"; Mikica Maštrović, "Primjena bibliotečnih standarda na obradu građe iz fonda Grafičke zbirke Nacionalne i sveučilišne knjižnice"),
- sadržajna obrada (Žarka Vujić, "Možemo li govoriti o sadržajnoj obradi muzejske građe?"; Snježana Radovanlija Mileusnić, "Predmetno označavanje u knjižnici Muzejskog dokumentacijskog centra"),
- normativna kontrola (definiranje pojma i predmeta normativne kontrole),
- formati za strojno čitljivo katalogiziranje i razmjenu podataka (standardi, format UNIMARC i struktura dokumenata, budućnosti formata).

Tijekom seminara, Markita Franulić i Edin Zvizdić predstavili su projekt MDC-a "Umjetnine Hrvatske na Internetu" koji se izrađuje od 1996. godine s idejom sustavnog i potpunog predstavljanja muzeja kao dijelova hrvatske kulturne baštine. Sva navedena izlaganja, kao i ona stručnjaka iz arhivistike i knjižničarstva, zajedno sa zaključcima i rezultatima rada na radionicama te "Malim pojmovnikom arhivistike, bibliotekarstva i muzeologije", koji je izradila kolegica Irena Kolbas iz Etnografskog muzeja u Zagrebu, objedinjeni su u zborniku u izdanju Hrvatskog bibliotekarskog društva (Zagreb, 1998.). Kako bi se nastavila suradnja i razmjena znanja i iskustava te razmatranje zajedničkih tema i problema, dogovoreno je održavanje seminara i u 1998. godini. Organizaciju drugog seminara arhivista, knjižničara i muzelaca preuzelo je Hrvatsko arhivističko društvo i predložilo odvijanje seminara u tri tematska područja:

- organizacija djelatnosti arhiva, knjižnica i muzeja,
 - organizacija i upravljanje podacima,
 - korištenje i prezentacija građe u elektroničkom okruženju.
- Seminar će se ove godine održati u Poreču u studenome i na njemu se očekuje aktivna i, nadamo se, uspješna suradnja ovih triju struka povezanih zajedničkim osnovnim ciljem, a to je skrb o kulturnoj baštini.

MUZEJSKI KNJIŽNIČAR: SVAČIJI PARTNER*

Berit Elgaard

Nacionalni muzej

Kopenhagen, Danska

Danski je nacionalni muzej, najveći danski kulturno-povijesni muzej, otvorio vrata posjetiteljima 5. lipnja 1992. godine, nakon trogodišnje obnove i preuređenja. Muzej je dobio potpuno drukčiji vanjski izgled, a većina

je muzejskih postava preuređena ili je njihovo preuređenje u tijeku. Dodani su novi objekti, poput dvorane od 1000 metara četvornih za posebne izložbe, auditorij za predavanja, filmske projekcije i kazališne predstave, kao i pet novih učionica. Smješteni neposredno pokraj velikog, staklom nadsvođenoga predvorja – izgrađenog na mjestu prijašnjega dvorišta – jesu medijska galerija, muzejski dućan, restoran i kavana te, na poslijetku, moje radno mjesto: glavna knjižnica.

Većina muzeja ima barem neku vrstu knjižnice, a one se kreću u rasponu od nekolicine polica s priručnicima do velikih, dobro opremljenih posebnih zbirki o kojima se skrbe stručni knjižničari. Glavna je zadaća takvih knjižnica da pomažu matičnoj ustanovi u ispunjenju njezinih ciljeva, a koji u slučaju Nacionalnog muzeja uključuju nabavu, stručnu obradu, zaštitu, istraživanje i pedagoška djelatnost. Knjižnice u nekim slučajevima samo služe stručnom osoblju, dok u drugim slučajevima služe osoblju dok istodobno služe i posjetiteljima. Međutim, u nekoliko su slučajeva utemeljene knjižnice koje su posebno namijenjene posjetiteljima.

Knjižnički sustav u Nacionalnome muzeju sastoji se od glavne knjižnice, koja je zajednička tehničko-administrativna jedinica zajedno s 14 odjelnih knjižnica i novo uspostavljenom knjižnicom i čitaonicom za posjetitelje. Knjižnica raspolaže s više od 300.000 svezaka i nekih 1600 časopisa. Osoblje sačinjava 7 stručnih knjižničara, 5 knjižničkih pomoćnika i jedan stručni knjižar te određen broj honorarnih suradnika različitih profila. Odjelni knjižničari služe odjelnim istraživačima, osoblju i drugim korisnicima s posebnim potrebama, primjerice studentima iz raznih područja. Glavna je knjižnica odgovorna za nabavu, katalogizaciju i posudbu kao i za administraciju i upravljanje ljudskim izvorima u ime većine odjelnih knjižnica.

Knjižnica za posjetitelje

Da bi se prilagodilo toj strukturi i uzelo u obzir da se muzejske knjižnice nalaze na raznim mjestima, u sklopu preuređenja